

Tyskland. For under saadanne Forhold at opretholde det gode Samarbejde mellem disse Nationaliteter fremsatte Svejts det Ønske, at det ikke skal forpligtes til at gribe til Tvangsforholdsregler i det Tilfælde, at Nationernes Forbund skal blive nødt til at skride ind overfor en oprørsk Stat, men at det maa bevare sin Neutralitet fuldt ud som hidtil, fordi denne i Virkeligheden er eet med selve Folkets Liv, med selve Folkets Kultur. Derfor vil Svejts hellere paatage sig de økonomiske Byrder, der følger med at opretholde Neutralitetsforsvaret i samme væsentlige Omfang som hidtil, end det vil gaa med til en Reduktion af Rustningerne og samtidig faa Forpligtelserne til Tvangsindskriden, til eksekutiv Indskriden som Medlem af Nationernes Forbund. Det forekommer mig, der ikke her er nogen som helst Analogi med Forholdene for Danmarks Vedkommende.

Men i det hele forekommer det mig, at Paaberaabelsen af Neutraliteten, saaledes som den populært opfattes her i Danmark, indeholder ikke saa lidt af en Fiktion. Thi det, som i Virkeligheden er det kildne Spørgsmaal, er dette: Naar er en Neutralitetskrænkelse af et saadant Omfang, at den forpligter en Stat til at gribe til Vaaben, til at ofre sine Borgeres Liv? Dette Spørgsmaal afgøres ikke efter formelle folkeretslige Regler, men det afgøres efter politiske Hensyn, ud fra hvad Nationens vitale Interesser og Nationens Ære tilsiger. Man griber ikke til Vaaben, fordi en fjendtlig Flyvemaskine flyver over ens Territorium, man griber ikke til Vaaben, fordi fjendtlige Krigsskibe lægger sig paa ens Søterritorium i længere Tid, end de har Lov til, man griber ikke til Vaaben, fordi et fjendtligt Kompagni gaar ind i et sydligt Grænsesogn; man indskrænker sig der rimeligvis til en diplomatisk Protestnote. Men naar griber man til Vaaben? Naar kaster man sig ind i Kampen? Ja, det gør man, naar Regeringen mener, at vitale politiske Interesser eller Nationens Ære tilsiger det. Neutraliteten er kun et Middel, det afgørende er i Virkeligheden de politiske Hensyn. Men endnu mere tror jeg, at den Neutralitet, som vi her i Danmark har paaberaabt os, nemlig den saakaldte ligelige Neutralitet, hidtil har været en overordentlig stor Fiktion.

Jeg vil i denne Forbindelse omtale, hvad der foregik den 5. August 1914. Thi jeg kunde tænke mig, at dersom Spørgsmaalet om Danmarks militær-politiske Stilling skulde blive drøftet i Genf, vil det navnlig være Danmarks maritime Stilling som Østersøens Vogter, der vil komme til

Behandling. Det, der skete den 5. August 1914, var jo dette — jeg vil tillade mig loyalt at benytte mig af den radikale Fraseologi —, at Danmark efter venskabelig Forhandling med Tyskland af eget frit Initiativ besluttede sig til at spærre Store Bælt med Miner og at lægge et Minefelt ved den sydlige Indgang til Lille Bælt. Dette motiveredes officielt med Hensynet til Sikringen af Forbindelsen mellem Landsdelene. Som bekendt blev Minefeltet i Lille Bælt ikke lagt der, hvor det kunde have været lagt, nemlig fra Egnen ved Kolding tværs over Brandsø til Fyn, men der blev lagt et lille Minefelt paa dansk Søterritorium ved Fyns Kyst, saaledes at Lille Bælt ikke blev spærret; den tyske Flaade havde fri Udsejling gennem Lille Bælt. Lille Bælt kunde have været spærret lige saa vel som Store Bælt, men det blev det ikke, og Grunden er let at se, nemlig at Tyskland ønskede at lægge Danmark som en camoufleret neutral Sandsæk uden om sig og samtidig have Lille Bælt som Skydeskaar til Udfald over Skagerak. England accepterede denne Ordning, fordi England under de foreliggende marinepolitiske Forhold fandt det klogest at gøre gode Miner til slet Spil, men i Virkeligheden var det, der foregik her, ikke ligelig Neutralitet, det var et sømilitært Arrangement, en sømilitær Forstaaelse med Tyskland med Englands Samtykke og camoufleret som ligelig Neutralitet. Dette fremgaar aldeles tydeligt af forhenværende Admiral Tirpitz' Memoirer, hvor han taler om Bælternes Spærring, og det vilde ganske sikkert fremgaa endnu tydeligere, hvis de Samtaler kom til Offentlighedens Kundskab, som jeg formoder den danske Gesandt har haft med den tyske Udenrigsminister v. Jagow, inden Danmarks frie Beslutning blev taget. Der har i Virkeligheden ikke været nogen ligelig Neutralitet, men i bedste Fald en i høj Grad velvillig Neutralitet overfor Tyskland — og efter min Formening slet ingen Neutralitet, men en sømilitær Indrømmelse til Tyskland med Englands Samtykke. Dette fremgaar ret tydeligt af det ærede Medlem Hr. P. Munchs Udtalelser i Forsvarskommissionen under Debatten om den saakaldte Lütken-Affære. Jeg vil gerne, hvis Formanden tillader det, have Lov til at læse et lille Stykke af disse Forhandlinger. Det ærede Medlem siger dér: „De Herrer vil se, at dette Standpunkt“ — nemlig det, som fremgik af Forhandlingerne mellem General Moltke og daværende Kaptajn Lütken — „og hele denne Forhandling gaar ud fra den Forudsætning, at Danmark ikke havde Udsigt til at bevare Neutraliteten, og saaledes staar i den mest